

PUKAĆ (14) *vb impf*

a jasne.

inf pukać (1). ◊ *praes 3 sg* puką (2). ◊ *3 pl* pukają (9). ◊ [*praet 3 sg n* pukało.] ◊ *imp 2 sg* pukaj (2).
Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

1. Uderzać, bić (5) :

[*Bezpodmiotowo [w co]*]: Ia niechę z Królem mówić: á też niedawaią Márszałkowie: wytártych [*tj. ubogo ubranych*] kiiem opaiaią. Pomnię/ gdy raz pukáło bárzo choć w iedwábie/ Ażem był vćiekáiąc poráził dwie bábie *Albertus C2.*]

Zwroty: »pukać w bok(i)« [*w tym: komu (1); czym (1)*] [*szyk zmienny*] (3): *RejWiz 59; CHłop dziádowi ná Iábłoń/ gdzie iábłká bywáią/ Wlazł/ [...] Wołał nań áby precz zlazł/ nie pomogły słowá/ Potym nań trawą miotał/ Itára płocha głowá. Nábrał potym kámienia/ iął mu pukác w boki RejFig Ee, Ee.*

»we grzbiet pukać« [*w tym: komu (1)*] (2): Nie może nigdy fnádniey Pan wypleć pńzenice/ Iedno fpołu zebrałwzy łotry pijánice/ Wyflác ie ná to żniwo gdzye we grzbiet pukáią *RejWiz 70; RejZwierc 227v.*

W przen (1) : Ale iefzcze fnadz wždy thá [*żona*] rychley fie obaczy/ Kiedy ią iego miłość nápominác raczy/ Czáfem słowki piękniemi/ czáfem też przykremit/ A czáfem też onemi co w bok puka imi. *RejWiz 59.*

2. *Strzelać (6)* : Nie ftráfł s przodku nie pukay/ nie pfuy prożno prochu Cicho sobie poczynay/ nieboy fie popłochu. *BielSat N3v [idem BielSjem 40], M4v, N; Gdy vłfyfzą pukawki/ działo w zamku runie/ Ali náłz z płochą twarzą precz od zamku dunie. Tego fortelu nie wie/ Gdzie wiele pukáią/ Iż takie obegnáńce po woli miewáią. Bo pukáią zboiáźni/ chcąc ludzie odftrzelác BielSjem 35 [idem BielSat M4v, N], 40.*

3. *Wydawać huk, trzask; sonare, sonitum dare a. edere Cn (1)* : bo wielki ftrách bywa w ten čás kiedy fie woýłká pothykáią/ zbroiá chrzęści/ drzewá fie łamią/ ftrzelbá puka/ konie kwiczą/ ludzie okrzyki czynią/ w trąby trąbią *BielSpr 6.*

4. *Pękać, rozpadać się, rozrywać się (2)* : Czemu iedne iaycza pukáią w ogniu gdi ie pieką á drugie nic. *GlabGad H7.*

Przen: O obzarstwie (1) : Toć ieft náłzá ochłodá/ niezmierne wefele/ Tkác w ty káldony fwoie/ iádłá bárzo wiele. Ták iż z doftátku czáfem/ ledwie nie pukáią *PaxLiz C4v.*

Synonimy: 1. *bić, tłuc, uderzać*; 2. *strzelać*; 4. *rozpadać się, rozrywać się.*

Formacje współrdzenne: *pukać się, napukać się, opukać się, popukać się, porozpukać się, przepukać się, rozpukać się, sprzepukać się, spukać się, upukać, wypukać się; puknąć, przepuknąć się, rozpuknąć się, wypuknąć, wypuknąć się.*

Cf **PUKANIE**